

Analyzing the Causes of Conflict in Urban Peripheral with an Open Policy Approach (Case Study: Region 2 of Ahvaz)

Ahmad sharifipour ¹, Mohammad Ali Khaliji ², Sadegh Sadeghi ³

¹. Department of Urban Planning, Ahv.C., Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

². Department of Urban Planning, Ahv.C., Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

³. Department of Urban Planning, Sho.C., Islamic Azad University, Shooshtar, Iran.

ARTICLE INFO

Article type:

Articles extracted from Thesis

Received:

09 May 2025

Received in revised form:

30 June 2025

Accepted:

14 August 2025

Published Date:

27 October 2025

pp.85-110

Keywords:

Conflict of interest management, urban peripheral, open policymaking, Region 2 of Ahvaz metropolis.

ABSTRACT

Examining the causes of conflict management in suburban areas, especially from the perspective of open policy, reveals a complex interaction of social dynamics, governance structures, and land use strategies. The emphasis on open policy aims to strengthen inclusiveness and equitable access to resources, which can reduce conflicts arising from segregation and exclusion. This article has attempted to explore the causes of conflict management in the urban peripheral of Region 2 of Ahvaz metropolis by applying the layered analysis of causes method, emphasizing the role of open policymaking. The present study is applied in terms of purpose and qualitative in terms of method and exploratory in terms of approach. The data required for analysis were collected through library studies and expert opinions. Theoretical data were prepared by documentary method and empirical data were prepared by survey method based on Delphi technique. The statistical population consisted of 30 experts and urban managers based on snowball sampling. The data and information obtained were processed using the modern futures research method of layered analysis of causes. The results of the study show that urban conflicts in the urban peripheral of Region 2 of Ahvaz metropolis are caused by inconsistency between national and local policies, lack of transparency in decision-making, and lack of citizen participation, which has led to public dissatisfaction, lack of policy coherence, and an elitist perspective in decision-making. Also, the patriarchal approach to urban governance has led to the implementation of policies upstream without considering the real needs of citizens and has exacerbated social tensions. Open policymaking with an emphasis on multi-stakeholder participation, transparency, and flexibility (such as the formation of local councils and the development of digital platforms) can help manage conflicts and increase public trust in just and sustainable urban development.

Corresponding author (Email: khaliji@iau.ac.ir)

Cite this article:

Sharifipour, A. , Khaliji, M.A & Sadeghi, S. (2025). Analyzing the Causes of Conflict in Urban Peripheral with an Open Policy Approach (Case Study: Region 2 of Ahvaz). Journal of Urban Peripheral Development, 7(3), 85-110.

<http://doi.org/10.22034/jpusd.2025.515284.1338>

2676-4172 © Iranian Association of Geography and Rural Planning.

This is an open access article under the CC BY-NC/4.0/License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

The rapid pace of urbanization globally has significantly transformed settlement patterns, particularly in peri-urban areas—transitional zones between urban centers and rural hinterlands. These areas are characterized by a complex interplay of social dynamics, governance structures, and land-use strategies, often leading to conflicts of interest that challenge sustainable urban development. The research is driven by two central questions: (1) What are the primary causes of conflict management in the peri-urban area of Region 2 of Ahvaz Metropolis? and (2) What role does open policy-making play in managing these conflicts? The study adopts an applied, qualitative, and exploratory approach, utilizing the Causal Layered Analysis (CLA) method—a futures studies technique developed by Sohail Inayatullah—to dissect the multi-layered causes of conflict and propose actionable solutions.

Urbanization in Iran, as in many developing countries, has accelerated over recent decades. The urban population in Iran rose from 31% in 1956 to 76% in 2021, reflecting a significant shift from rural to urban living. This trend has fueled the expansion of metropolitan areas like Ahvaz, a key economic hub in Khuzestan Province due to its oil and industrial activities. Region 2 of Ahvaz Metropolis, located northwest of the city along the Karun River, spans 728 hectares and housed a population of 102,272 as of 2015. Its strategic location, proximity to transit routes, and abundant land for development make it a critical area for urban growth. However, this growth has been accompanied by challenges such as unplanned migration, informal settlements, and land-use conflicts, exacerbating tensions among stakeholders including residents, municipal authorities, and private developers. Peri-urban areas like Region 2 are defined as transitional zones where urban and rural features coexist, often resulting in contested spaces marked by competing interests. The study highlights how rapid population growth (a 3.95% increase in Khuzestan Province between 2010 and

2015) and unchecked urban sprawl have strained infrastructure, increased land prices, and led to environmental degradation, all of which intensify conflicts over resources and governance.

Methodology

The research employs a mixed data collection strategy, integrating library studies with expert opinions gathered through the Delphi technique. A purposive sample of 30 urban experts and municipal managers from Region 2 was selected using snowball sampling, ensuring participants had relevant expertise and experience. Data were analyzed using CLA, which organizes causes into four hierarchical levels: (1) Litany (visible issues), (2) Systemic Causes (structural factors), (3) Discourse/Worldview (underlying ideologies), and (4) Myth/Metaphor (deep-seated narratives). This method allows for a nuanced understanding of conflict drivers, moving beyond surface-level symptoms to uncover systemic, cultural, and perceptual roots.

Results and discussion

The analysis identified 41 macro-level causes of conflict across five dimensions: governance and policy-making, economic, social-cultural, environmental-physical, and legal-institutional. Key findings include:

1. Governance and Policy-Making: At the litany level, conflicts manifest as public dissatisfaction with opaque decision-making and inter-agency disputes between government bodies and the municipality. Systemically, these stem from inconsistent national and local policies, weak inter-sectoral coordination, and inadequate participatory frameworks. The prevailing worldview reflects an elitist, top-down approach to governance, encapsulated in the metaphor "government as patriarch," where citizens are seen as passive dependents rather than active participants. Open policy-making, emphasizing transparency and multi-stakeholder engagement, is proposed as a remedy to enhance accountability and reduce tensions.

2. Economic: Visible issues include financial opacity in urban projects

and public criticism of budget mismanagement. Structurally, reliance on unstable revenue sources (e.g., density sales) and uneven resource distribution fuel disputes. The dominant discourse prioritizes short-term economic gains over social equity, likened to a "urban economy as a casino" metaphor, where speculative gains overshadow long-term stability. Open policy-making could foster equitable resource allocation and citizen oversight of budgets.

3. Social-Cultural: Public protests and low civic engagement signal social unrest at the litany level, driven by systemic deficiencies in education and cultural infrastructure, compounded by entrenched inequalities. The worldview marginalizes peri-urban residents as "outsiders," with a myth that local culture hinders progress. Open policy-making can bridge this gap by promoting inclusive dialogue and cultural empowerment.

4. Environmental-Physical: Rapid, unregulated growth of informal settlements and environmental degradation are evident issues, rooted in poor land management and unsustainable development policies. The discourse of "progress at any cost" and the metaphor "city as a soulless machine" reflect a neglect of ecological balance. Open policy-making offers a pathway to sustainable planning through community involvement.

5. Legal-Institutional: Ambiguities in land ownership and weak enforcement of laws spark legal disputes. Systemic gaps in judicial oversight and a worldview of "traditional management without innovation" perpetuate inefficiencies, reinforced by the metaphor "institutions as high walls." Open policy-making can strengthen legal transparency and citizen participation in resolving disputes. Role of Open Policy-Making Open policy-making emerges as a transformative approach to conflict management in Region 2. Grounded in theories of open governance (Fung, 2006), participatory governance (Dahl, 1989), and collaborative governance (Ansell & Gash,

2008), it emphasizes transparency, accountability, and multi-stakeholder collaboration. Practical recommendations include establishing local councils, digital platforms for citizen feedback, transparent budgeting, and legal reforms to support participatory processes. These measures aim to rebuild trust, reduce elite dominance, and align urban development with community needs.

Conclusion

The study concludes that conflicts in Region 2 of Ahvaz Metropolis arise from a nexus of governance mismatches, economic disparities, social exclusion, environmental neglect, and legal ambiguities. Open policy-making offers a robust framework to address these issues by fostering inclusivity, transparency, and adaptability. The findings align with prior research by Kazemian et al. (2017) and international studies like Howard (2013), reinforcing the need for integrated, participatory urban management. By implementing the proposed strategies, Region 2 can transition toward a more equitable and sustainable urban future, setting a model for peri-urban governance in Iran and beyond.

Funding

According to the responsible author, this article has no financial support

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

تحلیل علل تعارض در مناطق پیراشهری با رویکرد سیاست‌گذاری باز (مورد مطالعه: منطقه ۲ اهواز)

احمد شریفی پور^۱ , محمدعلی خلیجی^۲ , و صادق صادقی^۳

۱. گروه شهرسازی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

۲. گروه شهرسازی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

۳. گروه شهرسازی، واحد شوشتر، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشتر، ایران.

چکیده

بررسی علل مدیریت تعارض در مناطق حومه، به‌ویژه از منظر سیاست‌باز، تعامل پیچیده‌ای از پویایی اجتماعی، ساختارهای حکمرانی و استراتژی‌های کاربری اراضی را نشان می‌دهد. تأکید بر سیاست‌باز هدف تقویت فراگیر بودن و دسترسی عادلانه به منابع است که می‌تواند تعارضات ناشی از تفکیک و محرومیت را کاهش دهد. این مقاله کوشیده است با کاربری روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها، علل مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز با تأکید بر نقش سیاست‌گذاری باز را واکاوی کند. پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش، کیفی و از لحاظ رویکرد اکتشافی است. داده‌های موردنیاز برای تجزیه و تحلیل از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و نظر خبرگان جمع‌آوری شده است. داده‌های نظری با روش اسنادی و داده‌های تجربی با روش پیمایشی بر پایه تکنیک دلفی تهیه شده است. جامعه آماری ۳۰ نفر از خبرگان و مدیران شهری بر اساس نمونه‌گیری گلوله برفی می‌باشد. داده‌ها و اطلاعات به‌دست آمده با استفاده از روش نوین آینده‌پژوهی تحلیل لایه‌ای علت‌ها پردازش شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تعارضات شهری در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز ناشی از ناهماهنگی بین سیاست‌های ملی و محلی، نبود شفافیت در تصمیم‌گیری‌ها و عدم مشارکت شهروندان است که به نارضایتی عمومی، عدم انسجام سیاست‌ها و دیدگاه نخبه‌گرایانه در تصمیم‌گیری‌ها منجر شده است. همچنین، رویکرد پدرسالارانه به حکمرانی شهری موجب اجرای بالادستی سیاست‌ها بدون در نظر گرفتن نیازهای واقعی شهروندان و تشدید تنش‌های اجتماعی گردیده است. سیاست‌گذاری باز با تأکید بر مشارکت چند ذی‌نفعی، شفافیت و انعطاف‌پذیری (مانند تشکیل شوراهای محلی و توسعه پلتفرم‌های دیجیتال) می‌تواند به مدیریت تعارضات و افزایش اعتماد عمومی در توسعه عادلانه و پایدار شهری کمک کند.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله برگرفته از رساله دکتری

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۰۱/۱۲

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۴/۰۲/۳۰

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۳/۰۳

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۰۸/۰۵

صص. ۸۵-۱۱۰

واژگان کلیدی:

مدیریت تعارض منافع، محدوده‌های پیراشهری، سیاست‌گذاری باز، مشارکت شهروندی، کلان‌شهر اهواز.

نویسنده مسئول (رایانامه: khaliji@iaui.ac.ir)

ارجاع به مقاله: شریفی‌پور، احمد؛ خلیجی، محمدعلی و صادقی، صادق. (۱۴۰۴). تحلیل علل تعارض در مناطق پیراشهری با رویکرد سیاست‌گذاری باز (مورد مطالعه: منطقه ۲ اهواز). *مجله توسعه فضاهای پیراشهری*، ۷(۳)، ۸۵-۱۱۰.

<http://doi.org/10.22034/jpusd.2025.515284.1338>

مقدمه

شهرنشینی گسترده و گرایش جمعیت به زیست در محیط‌های شهری در قرون اخیر، اهمیت بررسی تأثیر تقسیمات کشوری بر تحولات فضایی و پراکنده‌رویی بافت‌های حاشیه‌ای را دوچندان کرده است (Sukanya & Tania, 2023). این روند به‌قدری ادامه یافته که سازمان ملل پیش‌بینی کرده است که تا سال ۲۰۵۰ حدود ۶۶ درصد از جمعیت جهان در مناطق شهری زندگی خواهند کرد. این رشد جمعیت شهری، منحصر به کشورهای توسعه‌یافته جهان نیست، بلکه جمعیت شهری کشورهای در حال توسعه از سال ۱۹۲۵ تا ۲۰۲۵ با ۶ برابر رشد جمعیت شهری از ۱۰ درصد به ۵۷ درصد خواهد رسید (Adler, 2025). در مناطق مختلف در ایران نیز تجربه رشد شتابان شهرنشینی و ایجاد مناطق حاشیه‌ای در نیم‌قرن اخیر قابل توجه بوده است. بر این اساس، جمعیت شهری کشور از ۳۱ درصد در سال ۱۳۳۵ به ۷۶ درصد در سال ۱۴۰۰ افزایش یافته و سپس جمعیت روستانشین کشور از ۶۸ درصد در سال ۱۳۳۵ به ۲۴ درصد در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است که این آمار نشان‌دهنده تغییر الگوی سکونتگاه‌های سنتی در ایران است. با این تفاسیر پدیده پیراشهری را می‌توان حاصل پیشروی مادرشهر به سمت محیط پیرامون و فضای برخورد اشکال، کارکردها و فعالیت‌هایی است که در دیالکتیک زمان و مکان، گاه در کشمکش بی‌پایان و گاه در پیوند برای ادامه بقا و جایگزینی قرار دارند. منطقه پیراشهری ممکن است به‌صورت مکانی و از نظر شکل، ترکیبی از عوامل فضایی و عملکردی یا در ارتباط با مناطق کلان‌شهری تعریف شود. به عبارت ساده، منطقه پیراشهری، زمین مجاور حاشیه منطقه شهری است و منطقه‌ای است که از حاشیه شهر تا حومه شهر امتداد دارد. منطقه پیراشهری دارای الگوی سکونتگاهی متمایزی است، اما می‌توان آن را منطقه‌ای گذار به حساب آورد (جمعه پور، ۱۳۹۷: ۴۳). این مناطق امروزه از جمله حوزه‌های مسئله‌دار در مدیریت مناطق کلان‌شهری هستند (کاظمیان شیروان و همکاران، ۱۳۹۶: ۴۱).

حال با گسترش کلان‌شهرها و پیدایش مناطق کلان‌شهری در کشورمان ایران، نواحی پیراشهری در معرض بیشترین میزان تحولات و دگرگونی‌ها قرار دارند. بر همین اساس کلان‌شهر اهواز با دارا بودن جاذبه‌های اقتصادی قوی و واقع شدن در مرکز استان خوزستان، همواره مورد توجه مهاجرین استانی و غیر استانی بوده است. فعالیت‌های نفتی و صنعتی همراه با جاذبه‌های شهری، موجب گردید که گروه‌های مهاجر جهت اشتغال به این شهر مهاجرت نمایند. در دهه‌های اخیر رشد فیزیکی شهر اهواز در استان خوزستان همچون دیگر شهرهای ایران دستخوش تغییرات بسیاری شده و منجر به رشد شدید جمعیتی در سکونتگاه‌های پیراشهری گردیده است. نرخ رشد جمعیت استان خوزستان در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال ۱۳۹۰ به میزان ۳/۹۵ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که در همین بازه زمانی رشد جمعیت شهری ۱۰/۱۰ درصد افزایش پیدا کرده است. این مهاجرت‌های بی‌رویه و بی‌برنامه مشکلات و تنگناهای زیادی را برای مسئولین برنامه‌ریزی شهری و ساکنان اهواز ایجاد کرده است؛ مهم‌ترین مسئله‌ای که این شهر با آن مواجه است شکل‌گیری سکونتگاه‌هایی در محدوده پیراشهری اهواز است که باعث تغییر کاربری اراضی در این منطقه شده است. این افزایش جمعیت، افزایش تقاضا برای زمین و مسکن در نتیجه افزایش قیمت زمین‌های کشاورزی روستا و تغییر و تبدیل آن‌ها به کاربری‌های

مسکونی، خدماتی و... را در پی داشته و منجر به توسعه افقی شهر شده است زیرا نبود کنترل و نظارت بر توسعه فضایی باعث ناپیوستگی سطحی، نابودی اراضی کشاورزی و افزایش هزینه تأسیسات و تجهیزات شهری می‌شود، کنترل توسعه در سطح شهرها را با سختی مواجه می‌کند و در نهایت ناتوانی و بی‌توجهی مقامات دولتی در ساماندهی فعالیت‌های سوداگرانه توسعه‌دهندگان اراضی شهری را به همراه خواهد داشت منطقه ۲ کلانشهر اهواز نیز به دلیل موقعیت جغرافیایی ویژه‌اش در کنار رودخانه کارون، نزدیکی به راه‌های ترانزیتی مهم مانند جاده و راه آهن اهواز به مرکز کشور، و برخورداری از اراضی فراوان برای توسعه، از اهمیت بالایی برخوردار است. نبود هماهنگی مؤثر بین نهادهای دولتی و غیردولتی در مدیریت منابع و حل تعارضات، باعث ایجاد ناهماهنگی‌ها و هدررفت منابع شده است. این مسائل نیازمند رویکردهای یکپارچه و مشارکتی است که بتواند به‌صورت هماهنگ به چالش‌های موجود پاسخ دهد. همچنین، وجود ادارات دولتی و استقرار پزشکان زبده در این منطقه، اگرچه به‌عنوان فرصت‌های توسعه‌ای شناخته می‌شود، اما عدم توزیع عادلانه خدمات و منابع در سطح شهر اهواز، باعث ایجاد نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی بین مناطق مختلف شده است. در نهایت، توسعه نامتعادل و تمرکززدایی ناقص در منطقه ۲ اهواز، به‌ویژه در حوزه‌های فضای سبز و زیرساخت‌های عمومی، از دیگر چالش‌های این منطقه است. این موضوع نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگ برای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود و کاهش نابرابری‌ها در سطح کلانشهر اهواز است (گودرزی، ۱۴۰۳: ۵۹۵). در همسویی با چنین هدف و ضرورتی، این مقاله با کاربست روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها، در پی ریشه‌یابی علل مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلانشهر اهواز و نقش سیاست‌گذاری باز در این زمینه را موردبررسی قرار دهد. این هدف با طرح و تبیین دو پرسش اصلی ردیابی و مطالعه علمی شده است؛ ۱- علل اصلی مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلانشهر اهواز چیست؟ ۲- نقش سیاست‌گذاری باز در مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلانشهر اهواز چیست؟

مبانی نظری

اصطلاح «تعارض منافع» تاریخچه نسبتاً کوتاهی دارد و استفاده از آن به حدود نیم‌قرن پیش بازمی‌گردد (Tellis, 2024). نخستین باری که این اصطلاح در یک پرونده قضایی به کار رفت و معنایی مشابه با مفهوم استاندارد آن ارائه شد، مربوط به سال ۱۹۴۹ است. همچنین، در فهرست نشریات حقوقی تا قبل از سال ۱۹۷۱ این اصطلاح مشاهده نمی‌شود و در فرهنگ‌نامه‌های حقوقی تا پیش از سال ۱۹۷۹ وجود نداشته است؛ حتی فرهنگ‌های متداول انگلیسی نیز تا قبل از سال ۱۹۷۱ به این واژه اشاره نکرده‌اند. نخستین مباحث فلسفی پیرامون «تعارض منافع» به دهه ۱۹۷۰ برمی‌گردد (Davis & Stark, 2001) و ورود این اصطلاح به کدهای اخلاقی نیز از همان دهه آغاز شده، گرچه اصطلاحاتی مرتبط مانند «منفعت مخالف»، «جانب منفعت» یا «منافع متعارض» و «تعصب» پیش از آن در کدهای اخلاقی به کار رفته‌اند (بادینی و سیاه‌بیدی کرمانشاهی، ۱۴۰۰: ۲۱۰). تعاریف (تعارض) به‌طور مداوم میان برداشت مثبت یا منفی از آن در حال تغییر است برخی تعارض را به‌عنوان یک پدیده طبیعی و دیگران به‌عنوان یک واقعه

غیرطبیعی در زندگی اجتماعی مطرح می کنند و برخی دیگر آن را به عنوان لازمه توسعه و پیشرفت فردی و اجتماعی می دانند. (Bulger, 2024) تعارض عموماً بسته به ماهیت آن و شرایطی که در جامعه میان طرفین آن رخ می دهد این گونه درک می شود:

۱. گونه ای از مخالفت میان طرفین

۲. عدم وجود توافق میان طرفین

۳. راهی برای حل تضادهای اجتماعی

۴. فرایند طبیعی در تعاملات اجتماعی بشر (Ohana et al. 2012)

تعارض می تواند به دو صورت کارآمد و ناکارآمد مشاهده شود یک تعارض کارآمد هنگامی که به خوبی مدیریت شود می تواند به شیوه های نوین تفکر، راه حل های نوآورانه و افزایش اثر پژوهش، منجر شود. گروه پژوهشی ممکن است به این نتیجه برسد که باید تعارض و کسانی که در تعارض هستند را با استفاده از فنونی که به کاهش یا حل تعارض می پردازد تجزیه و تحلیل و مدیریت کنند (Allen, 2001:129).

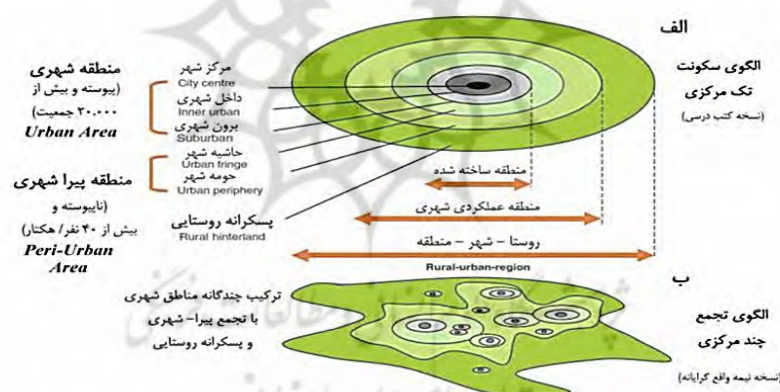
شکل ۱. انواع تعارض منافع

منبع: معماری بیرق و همکاران، ۱۴۰۱: ۷۳

از دیدگاه شهری، تعارض منافع به مجموعه ای از شرایط اطلاق می شود که در آن خطر تأثیر منافع شخصی بر تصمیمات و اقدامات حرفه ای مسئولان و نهادهای شهری به گونه ای جدی مطرح می شود که اهداف اصلی خدمات عمومی و توسعه پایدار شهری، مانند ارتقای سلامت عمومی، حفظ اعتماد شهروندان و بهبود کیفیت زندگی، در معرض نقصان قرار گیرند. به عبارت دیگر، «منفعت اولیه» در این بستر به اهداف اساسی و مسئولیت های مرتبط با ارتقای رفاه شهری اشاره دارد، درحالی که «منفعت ثانویه» منافع شخصی تصمیم گیرندگان و بازیگران اصلی در فرایندهای شهری را در برمی گیرد. برخی پژوهشگران بر این باورند که تعارض منافع در حوزه شهری زمانی ایجاد می شود که منافع خصوصی تصمیم گیرندگان با وظایف رسمی و تعهدات اجتماعی آنها در تضاد قرار گیرد، امری که می تواند باعث اختلال در عملکرد نهادهای شهری و کاهش اثربخشی سیاست های عمومی شود. این موضوع، اگرچه در اصول و تعاریف کلی تعارض منافع در حقوق عمومی و خصوصی مطرح است، در بستر شهری بار معنایی ویژه ای یافته و به عنوان یکی از چالش های کلیدی در حاکمیت شهری مدرن شناخته می شود.

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD) اصطلاح «پیراشهر» را که در دهه ۱۹۸۰ در اروپا رایج شد، در سال ۲۰۰۷ با عنوان «مناطق خاکستری» معرفی کرد. این مناطق، نواحی مرزی بین شهری و روستایی‌اند که تحت تأثیر تغییرات جمعیتی و اقتصادی، ویژگی‌های هر دو فضای جغرافیایی را دارند (افراخته، ۱۳۹۹: ۳).

پیراشهر و پیراشهرنشینی عموماً تعاریف قطعی ندارند. پیراشهری به‌عنوان پدیده‌ای چندبعدی، تعاریف قطعی و یکنواختی ندارد؛ چراکه ماهیت پویای آن و تأثیر متقابل عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی موجب می‌شود تا در مطالعات مختلف از چارچوب‌ها و دیدگاه‌های متفاوتی استفاده شود. به عبارت دیگر، پیراشهری به‌عنوان ناحیه‌ای واسطه بین مرکز شهری و مناطق روستایی، بسته به شرایط و سیاست‌های محلی، مفاهیم متغیری را در برمی‌گیرد که تعریف قطعی آن را به چالش می‌کشد (Tang & Porter, 2023). یک چشم‌انداز اروپایی، نواحی پیراشهری غالباً به‌عنوان نواحی مختلط تحت نفوذ شهر، اما با مورفولوژی و ریخت‌شناسی روستایی، در نظر گرفته می‌شوند (Meth et al., 2021: 986). از سوی دیگر، ناحیه پیراشهری می‌تواند صرف‌نظر از ناپایداری‌اش، گونه جدیدی از شکل‌گیری یک منظر دائمی شهری باشد. افزون بر این، توسعه ضرورتاً محدود به توسعه کالبدی و صرفاً با ویژگی‌های شهری نیست، بلکه اغلب با ظهور فعالیت‌های شهری در مناطق روستایی مثل مزرعه‌داری از سر سرگرمی و خانه‌های دوم تشخیص داده می‌شوند (Briquel & Collicard, 2016). پروژه (پلورل) از مفهوم ناحیه (روستا - شهر - منطقه) به‌عنوان واحد اصلی تجزیه و تحلیل به همراه طیف وسیعی از مناطق گوناگون استفاده می‌کند که در تصویر ۱ به صورت دایره تو در تو بر اساس مدل کامل ادبیات موضوع نشان داده شده است.

شکل ۲. مفاهیم پیراشهر و روستا - شهر منطقه در مدل (پلورل)

منبع: Nilsson et al., 2013

مشخص شده است که معنای هر یک از این موضوعات در کشورها و زمان‌های مختلف می‌تواند متفاوت نیز باشد. انواع کالبد فضایی بنیادین که روستا - شهر منطقه را توصیف می‌کند. از این رو ناحیه پیراشهری که هم شامل حاشیه شهری و هم شامل بخش‌های پیرامونی پیش گفته است به این شکل تعریف می‌شود: برای پروژه (پلورل) به‌عنوان یک توسعه شهری ناپوسته، شامل سکونتگاه‌های با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰۰ و تراکم متوسط حداقل ۴۰ نفر در کیلومتر مربع، هر یک از این نواحی بخشی از یک سیستم شهری بزرگ‌تر هستند در سیستم‌های شهری مفاهیمی

گوناگونی با تقسیم‌بندی‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند برخی از آن‌ها انعطاف‌پذیر و برخی مشخص و خاص هستند.

سیاست‌گذاری داده باز^۱

برای درک سیاست‌گذاری داده باز، ابتدا باید مفاهیم حکومت باز^۲ و داده حاکمیتی باز تعریف شوند: حکومت باز به روشی اشاره دارد که دولت از طریق فناوری و نوآوری با شهروندان تعامل برقرار می‌کند و داده حاکمیتی باز شامل اطلاعات عمومی ساختاریافته و ماشین‌خوان مانند آمار تصادفات، محیط کسب و کار، آلودگی‌ها، و عملکرد نهادهاست که به صورت رایگان منتشر می‌شود (Roche, 2017: 659). این رویکرد مشارکت شهروندان را در تمام مراحل سیاست‌گذاری (تعریف مسئله، تدوین، تصمیم‌گیری، اجرا، ارزیابی) تسهیل می‌کند (Zhu et al, 2019: 383) و با رعایت محرمانگی، دولت را ملزم به اشتراک‌گذاری داده‌ها می‌کند تا شفافیت افزایش یابد و دموکراسی تقویت شود. نتیجه نهایی، مشارکت فعال شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها و ایجاد نهادهایی کارآمدتر بر پایه داده‌های باز است (Burton et al, 2020: 385).

سیاست‌گذاری باز همسو با مدیریت تعارض در محدوده‌های پیراشهری

محدوده‌های پیراشهری به دلیل تنوع ذینفعان، تضاد منافع میان گروه‌های مختلف و پیچیدگی‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، بستری برای شکل‌گیری تعارضات متعدد در فرایندهای حکمرانی شهری هستند. در این میان، سیاست‌گذاری باز به عنوان یک رویکرد نوین، می‌تواند با تأکید بر شفافیت، پاسخگویی، مشارکت عمومی و همکاری بین‌بخشی، راهکارهای مؤثری برای کاهش این تعارضات ارائه دهد. شفافیت اطلاعاتی به کاهش سوء تفاهم‌ها و تقویت اعتماد عمومی کمک کرده و فرایندهای مشارکتی، زمینه را برای تعامل سازنده میان نهادهای دولتی، بخش خصوصی و جامعه مدنی فراهم می‌کنند (Masduki, 2047: 26). سیاست‌گذاری باز همچنین با تسهیل گفت‌وگو و ایجاد ساختارهای قانونی مشارکتی، امکان رسیدن به راه‌حل‌های پایدار را در مدیریت تعارضات پیراشهری افزایش می‌دهد. به ویژه در مناطقی که توسعه شهری با گسترش نامتوازن و فشارهای محیطی همراه است، سیاست‌گذاری باز می‌تواند به کاهش نابرابری‌ها و افزایش عدالت اجتماعی منجر شود. از سوی دیگر، این رویکرد می‌تواند زمینه‌ای برای تطبیق‌پذیری بیشتر سیاست‌ها و انعطاف‌پذیری در مواجهه با چالش‌های جدید شهری فراهم کند. در مجموع، سیاست‌گذاری باز با تمرکز بر حکمرانی مشارکتی و همکارانه، می‌تواند به عنوان ابزاری کارآمد در مدیریت تعارضات پیراشهری مورد استفاده قرار گیرد (Christiawan & Nguyen, 2024). در ادامه مبانی تحقیق به نظریات سیاست‌گذاری باز همسو با مدیریت تعارض در محدوده‌های پیراشهری اشاره شده است.

¹ Open data policy

² Open Government

- نظریه حکمرانی باز^۱: نظریه حکمرانی باز توسط آرخون فانگ^۲ در سال ۲۰۰۶ معرفی شد و بر شفافیت، پاسخگویی و مشارکت عمومی در فرایندهای حکمرانی تأکید دارد. این نظریه بیان می‌کند که شفافیت اطلاعات و دسترسی آزاد به داده‌های دولتی باعث افزایش اعتماد عمومی و کاهش فساد می‌شود. در این مدل، شهروندان نه تنها به عنوان مخاطبان بلکه به عنوان مشارکت‌کنندگان فعال در تصمیم‌گیری‌های عمومی شناخته می‌شوند. حکمرانی باز می‌تواند در مناطق پیراشهری که معمولاً با چالش‌های تصمیم‌گیری نابرابر، سوءمدیریت و تعارضات ذینفعان مواجه هستند، به کار گرفته شود. این نظریه از طریق توسعه فرایندهای شفاف اطلاعاتی و افزایش دسترسی مردم به سیاست‌گذاری‌ها، موجب کاهش سوء تفاهم و تقویت همکاری بین دولت و جامعه می‌شود. در مناطقی که اختلافات زیادی میان ساکنان محلی، مدیران شهری و سرمایه‌گذاران وجود دارد، حکمرانی باز می‌تواند سازوکاری کارآمد برای حل تعارضات و کاهش درگیری‌ها باشد (Fung, 2006: 69).

- نظریه حکمرانی مشارکتی^۳: نظریه حکمرانی مشارکتی توسط رابرت دال^۴ در سال ۱۹۸۹ ارائه شد و به اهمیت مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌های عمومی می‌پردازد. دال بر این باور بود که دموکراسی کارآمد زمانی محقق می‌شود که شهروندان بتوانند در فرایندهای حکمرانی نقش فعالی ایفا کنند. حکمرانی مشارکتی تأکید دارد که اگر مردم در تصمیمات کلان، به‌ویژه در مدیریت مسائل شهری، نقش داشته باشند، نه تنها کیفیت تصمیم‌گیری‌ها افزایش می‌یابد، بلکه تعارضات اجتماعی نیز کاهش پیدا می‌کند. این نظریه در مناطق پیراشهری که تنوع بالایی از ذینفعان و گروه‌های اجتماعی مختلف وجود دارد، به کاهش درگیری‌ها و اختلافات کمک می‌کند. ایجاد شوراهای محلی، برگزاری جلسات مشورتی عمومی، و سیاست‌گذاری‌های مشارکتی از جمله راهکارهایی هستند که این نظریه پیشنهاد می‌دهد. از طریق مشارکت مردم، پذیرش سیاست‌های شهری افزایش می‌یابد و مقاومت در برابر تصمیمات دولتی کاهش پیدا می‌کند. این نظریه همچنین بر عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه منابع تأکید دارد و باعث می‌شود که مناطق پیرامونی از تمرکزگرایی شهری آسیب‌نبینند (Kaltwasser, 2019: 73).

- نظریه حکمرانی همکارانه^۵: نظریه حکمرانی همکارانه توسط کریستوفر انسل^۶ و آلیسون گاش^۷ در سال ۲۰۰۸ مطرح شد و بر همکاری میان دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی برای حل مسائل پیچیده تأکید دارد. این نظریه بیان می‌کند که در دنیای مدرن، هیچ سازمان یا نهادی به تنهایی قادر به حل مشکلات پیچیده و چندبعدی نیست، بلکه مشارکت و همکاری میان گروه‌های مختلف، اثربخشی سیاست‌گذاری‌ها را افزایش می‌دهد. حکمرانی همکارانه زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که تعارضات گسترده‌ای بین ذینفعان مختلف (مانند شهرداری، شهروندان، بخش خصوصی و فعالان محیط‌زیست) وجود داشته باشد. در مناطق پیراشهری که با چالش‌هایی مانند استفاده نابرابر از زمین، توزیع نامتوازن خدمات شهری، مهاجرت‌های بی‌رویه و رشد غیررسمی شهرها مواجه هستند،

1 Open Government Theory

2 Archon Fung

3 Participatory Governance Theory

4 Robert Dahl

5 Collaborative Governance Theory

6 Christopher Ansell

7 Alison Gash

همکاری بین نهادهای مختلف می‌تواند به کاهش تعارضات و یافتن راه‌حل‌های پایدار کمک کند. این نظریه بر فرایندهای تصمیم‌گیری مشترک، گفت‌وگوهای پایدار و ایجاد ساختارهای بین نهادی تأکید دارد. ابزارهای مذاکره، میانجی‌گری و کارگروه‌های چندبخشی از جمله روش‌های تحقق حکمرانی همکارانه هستند (Ansell & Gash, 2008).

جدول ۱. جمع‌بندی نظریات سیاست‌گذاری باز همسو با مدیریت تعارض در محدوده‌های پیراشهری

منبع	کاربرد در مدیریت تعارض در مناطق پیراشهری	مفهوم کلیدی	نظریه
Fung (2006)	افزایش شفافیت اطلاعات، کاهش سوء تفاهم‌ها، تقویت همبستگی اجتماعی و بهبود تعاملات میان دولت و شهروندان جهت کاهش تعارضات	شفافیت، پاسخگویی و مشارکت شهروندان در حکمرانی	نظریه حکمرانی باز
Søndergaard (2022)	کمک به حل تعارضات از طریق مشارکت فعال مردم و ایجاد سازوکارهای دموکراتیک‌تر در تصمیم‌گیری‌های شهری	نقش مشارکت شهروندان در فرآیند تصمیم‌گیری	نظریه حکمرانی مشارکتی
Ansell & Gash (2008)	استفاده از راهکارهای چند ذی‌نفعی و مشارکتی برای حل تعارضات، افزایش تعاملات میان گروه‌های مختلف و تدوین سیاست‌های مشارکتی در محدوده‌های پیراشهری	همکاری میان دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی برای حل مسائل پیچیده	نظریه حکمرانی همکارانه

قبل از پرداختن به روش‌شناسی و یافته‌های تحقیق، بررسی مختصری از پیشینه مطالعه می‌تواند نمای کلی موضوع و شکاف‌های مطالعه را مشخص کند.

کاظمیان و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهش به بازکاوی و ارائه مدلی برای مدیریت یکپارچه شهری منطقه ۲۲ کلان‌شهر تهران پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان‌دهنده الگوی ساختاری - کارکردی مناسب برای نظام مدیریت منطقه پیراشهری است که طی سه راند اجماع کارشناسی، کارکردهای اصلی شامل رقابت‌پذیری شهری، توسعه اقتصادی، تأمین و نگهداشت زیرساخت‌ها، ارائه خدمات شهری، بهداشت محیط، حفاظت کالبدی و توسعه گردشگری/فراغتی را به عنوان پایه‌های مدیریت یکپارچه شناسایی کرده است. سرور و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی به شناسایی مؤلفه‌های مؤثر اقتصاد سیاسی بر مدیریت یکپارچه حریم منطقه شهری تهران و رفع معضلات آن پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که چهار مؤلفه اقتصادی، کالبدی، سیاست‌گذاری، نهادی، اقتصاد سیاسی حریم پایتخت را ۸۶/۴۸ درصد تبیین می‌کنند که در بین مؤلفه‌های پژوهش، بیشترین تأثیرگذاری بر مدیریت یکپارچه حریم مؤلفه نهادی با ضریب ۰/۹۵۶ و دومین مؤلفه سیاست‌گذاری با ضریب ۰/۹۴۵ است. پورشهبانی و خاشی (۱۴۰۳)، در پژوهشی به شناسایی الگوی مدیریت مناطق پیراشهری با تأکید بر نقش مشارکت در خاش پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد در بین شرایط علی، اخذ اعتبارات و امکانات مناسب در راستای مشارکت مردم به مدیران با مقدار ۰/۲۴۵، شرایط زمینه‌ای: تقویت در حس اعتماد بین مسئولین و ساکنین محلی با مقدار وزن ۰/۳۰۰، شرایط مداخله‌گر: تقویت در حس اعتماد بین مسئولین و ساکنین محلی با مقدار وزن ۰/۲۹۶، بین راهبردهای

مطرح شده: تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری درست با مقدار ۰/۴۰۰، پیامدها: پایداری مناطق پیراشهری با مقدار وزن ۰/۲۷۷ و درنهایت در بین موانع: الگوی نامناسب ساختاری - نهادی نظام مدیریت با مقدار وزن ۰/۳۵۶، بیشترین اهمیت را در مدیریت مناطق پیراشهری با تأکید بر نقش میانجی‌گری مشارکت به خود اختصاص داده‌اند.

هاوارد^۱ (۲۰۱۳)، در پژوهشی به بررسی تعارضات پیرامون شهری بر سر منابع آب زیرزمینی به دلیل رشد جمعیت پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که رشد سریع جمعیت و افزایش تقاضای آب، به‌ویژه در مناطق پیرامون شهری، منجر به تنش‌های جدی بر سر منابع آب زیرزمینی شده است. نبود برنامه‌ریزی شهری مناسب و ضعف حکمرانی موجب بهره‌برداری ناپایدار از منابع آبی و نادیده گرفتن نیازهای ساکنان مناطق پیرامون شهری شده است. پژوهش تأکید دارد که برای مدیریت پایدار منابع آب، لازم است حکمرانی یکپارچه‌ای شکل گیرد که ارتباط بین استفاده از زمین، کیفیت منابع آب زیرزمینی و برنامه‌ریزی شهری را در نظر بگیرد و همکاری بین ذینفعان مختلف را تقویت کند. آنساه و چیگبو^۲ (۲۰۲۰)، به پژوهشی به بررسی ارتباط تحول پیرامون شهری و مناقشات حقوق ارضی عرفی: تأثیرات بر توسعه مناطق پیرامون شهری در ترده، غنا پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که تغییرات در حال وقوع در ترده که شهر از روستا به شهر تبدیل می‌شود، هم‌زمان با بروز مناقشات حقوق ارضی عرفی همراه است. اجرای نقشه محلی کاربری زمین به‌عنوان عامل اصلی این مناقشات شناخته شده و پیامدهای منفی اقتصادی، اجتماعی و فیزیکی در مسیر توسعه منطقه ایجاد کرده است. توماو و کلمنته^۳ (۲۰۲۳)، در مقاله‌ای به تعارضات پیرامون شهری و چالش‌های زیست‌محیطی: دیدگاهی از منطقه مدیریت‌شده پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که توسعه شهری و حفظ مناظر حاشیه‌ای به‌طور پیچیده‌ای با چالش‌های زیست‌محیطی و کشاورزی در نواحی پیرامونی مرتبط بوده و اجرای چارچوب‌های اکوسالم و سیاست‌های چندبعدی می‌تواند به بهبود کیفیت اراضی حاشیه‌ای و ارتقای پایداری محیطی در مناطق مدیریت‌شده کمک کند. ناراین و رنجن^۴ (۲۰۲۳)، در پژوهشی به بررسی طراحی نهادهای اقدام جمعی برای مدیریت منابع طبیعی در مناطق پیرامون شهری جنوب آسیا پرداخته است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که شناخت عمیق‌تر از "نهادهای ارگانیک" برای توسعه نهادهای "عمل‌گرایانه" کارآمدتر ضروری است. همچنین، پژوهش تأکید دارد که سیاست‌گذاران باید به شناسایی تفاوت‌های اجتماعی و تدوین راهبردهایی برای بسیج گروه‌های اجتماعی جهت مدیریت مؤثر منابع طبیعی در این مناطق توجه ویژه‌ای داشته باشند.

پژوهش حاضر از این جهت با پژوهش‌های پیشین متمایز است که برای نخستین بار از روش نوین آینده‌پژوهی تحلیل لایه‌ای علت‌ها (CLA) در بررسی مدیریت تعارض منافع در محدوده‌های پیراشهری استفاده می‌کند. درحالی‌که مطالعات قبلی عمدتاً به تحلیل‌های روندی، تطبیقی یا چالش‌های تعارضات در محدوده پیراشهری پرداخته‌اند، این پژوهش با رویکردی عمیق‌تر، به ساخت‌شکنی پدیده‌های اجتماعی و بررسی لایه‌های زیرین مسائل

1Howard

2Ansah & Chigbu

3Tomao & Clemente

4Narain & Ranjan

می‌پردازد. هدف از این روش، نه صرفاً پیش‌بینی آینده، بلکه ایجاد درکی ژرف‌تر از عوامل بنیادین و ریشه‌ای تعارض منافع در این حوزه است.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش، کیفی و از لحاظ رویکرد اکتشافی است. داده‌های موردنیاز برای تجزیه و تحلیل از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و نظر خبرگان جمع‌آوری شده است. در این راستا، علل اصلی استخراج شده به منظور ایجاد همگرایی به ۳۰ نفر از خبرگان حوزه شهری و مدیران شهرداری منطقه ۲ شهرداری اهواز ارائه شده است. این افراد شامل مدیران ارشد، کارشناسان متخصص، اساتید دانشگاه و پژوهشگران حوزه سیاست‌گذاری شهری هستند که شناخت جامعی از چالش‌های تعارض منافع در اداره شهرداری دارند. همچنین ملاک انتخاب خبرگان در این پژوهش داشتن دانش و تجربه مرتبط با موضوع پژوهش، توانایی و تمایل به مشارکت، داشتن زمان کافی و مهارت‌های ارتباطی مؤثر بود. در همین رابطه روش انتخاب نمونه در این بخش از پژوهش به صورت نمونه‌گیری گلوله برفی می‌باشد. این پژوهش با استفاده از روش «تحلیل لایه‌ای علت‌ها» یکی از روش‌های جدید در آینده‌پژوهی که توسط سهیل عنایت‌الله^۱ مطرح شده است (Inayatullah, 2023: 213-218). تحلیل لایه‌ای علت‌ها برای بررسی موضوعات و مطالعه آینده، چهار سطح مختلف را در نظر می‌گیرد که به صورت عمودی روی هم چیده شده‌اند. توضیحات مربوط به این لایه‌ها در جدول (۲) زیر قابل مشاهده است:

جدول ۲. توضیح سطوح چهارگانه روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها

سطح	توضیحات
لیتانی (عینی)	در این سطح با روندهای کمی، مسائل، مشکلات و بعضاً معضلاتی روبرو هستیم که اغلب بنا به دلایل سیاسی در مورد آن‌ها اغراق می‌شود (مثلاً مشکلات جمعیتی) و معمولاً توسط خبرگزاری‌ها مطرح می‌شود. سطح لیتانی بارزترین و مشهودترین سطح علل مرتبط با موضوع محسوب می‌شود.
نظام‌های علی	این سطح به علل نظام‌مند و سیستماتیک از جمله عوامل اجتماعی، فناوریانه، اقتصادی، سیاسی، زیست‌محیطی و تاریخی اشاره دارد. عملکرد مناسبی در توضیح علل فنی و تجزیه و تحلیل مستند و آکادمیک ارائه می‌دهد و نقش دولت‌ها و بازیگران دیگر در مسائل را به همراه منافع مربوط، کشف و بیان می‌کند.
گفتمان یا جهان‌بینی	این سطح به گفتمان و جهان‌بینی مرتبط بوده و از آن پشتیبانی می‌کند؛ به نوعی اقدام به مشروع‌سازی آن می‌نماید. در این سطح فرایندهای عمیق‌تر اجتماعی و فرهنگی، به‌ویژه موارد مرتبط با زبان و فرهنگ، جستجو می‌شود. همچنین، فرضیات عمیق و موشکافانه به منظور ایجاد چشم‌انداز دوباره برای مسئله موردبحث مطرح می‌گردد.
اسطوره یا استعاره	در این سطح روایت‌های ژرف و الگوهای همگانی که مربوط به ابعاد ناخودآگاه و معمولاً احساسی مسئله هستند، مشخص می‌شود. این سطح تجربه‌ای احساسی - غریزی در رابطه با جهان‌بینی و نگاه به جهان موردنظر فراهم می‌سازد.

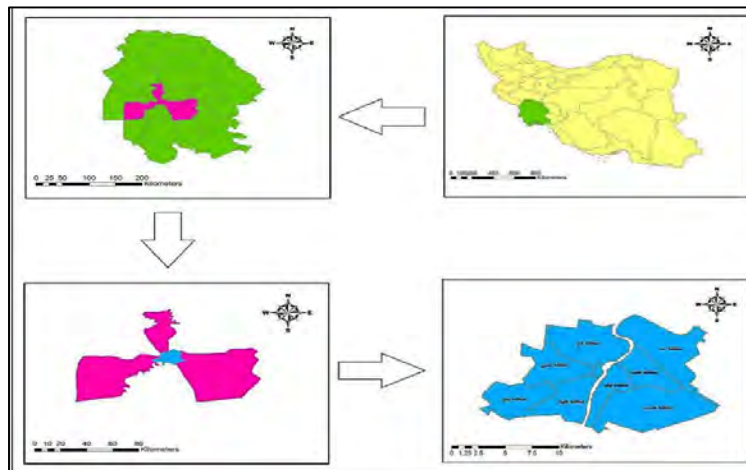
منبع: شیروانی نوغانی و همکاران، ۱۴۰۳: ۶۱

در روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها برخلاف سایر رویکردهای آینده‌پژوهی که عمدتاً بر بررسی روندها، مطالعات تطبیقی، پویش افق‌های مدنظر و نگاشت‌های فضایی متمرکز هستند، تأکید اصلی بر «تعریف‌زدایی» از آینده است. هدف از به‌کارگیری این روش، شکستن پدیده‌های اجتماعی و دستیابی به درکی عمیق از لایه‌های زیرین مسائل و مشکلات می‌باشد. در این رویکرد، حالت‌های مختلف دانستن - اعم از علمی - تجربی، تاویلی و فلسفی - انتقادی - به‌صورت یکپارچه در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. ارزش و سودمندی این روش نه در پیش‌بینی دقیق آینده، بلکه در ایجاد فضاهای گذار برای بروز آینده‌های بدیل نهفته است. به‌علاوه، کاربرد این روش در سیاست‌گذاری‌های عمومی و بلندمدت منجر به تهیه بینش‌های جامع‌تر، ژرف‌تر و اثربخش‌تر می‌شود؛ به‌طوری‌که زمینه‌ساز تصمیم‌گیری‌های هوشمندانه و تطبیق‌پذیر با تغییرات و چالش‌های پیشرو گردد (Sweeney, 2023: 101-113). در ادامه با کاربری این روش آینده‌پژوهی به واکاوی مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز پرداخته و سعی دارد با واکاوی عمیق‌تر در لایه‌های مختلف، به درک بهتری از ریشه‌های تعارض و ارائه راهکارهای سیاست‌گذاری باز دست یابد. از این‌رو طی سه مرحله، از مجموعه علت‌های اولیه شناسایی شده، خبرگان با اخذ و تعدیل آراء خود، در نهایت علت‌های نهایی را در لایه‌های مختلف مشخص کردند.

جدول ۳. مشخصه‌های جمعیت‌شناختی خبرگان

تعداد	سطوح	متغیر	تعداد	سطوح	متغیر
۴	کارشناسی	تحصیلات	۲۵	مرد	جنسیت
۸	کارشناسی ارشد		۵	زن	
۹	دانشجوی دکترا		۵	کمتر از ده سال	سابقه کاری
۹	دکترا		۱۰	بین ده تا بیست سال	
۳۰	جمع		۱۵	بیشتر از بیست سال	

منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز در سال ۱۳۶۱ تأسیس شد و با وسعت ۷۲۸ هکتار و ۸۹۳۰ مترمربع، جمعیتی بالغ بر ۲۷۲ ۱۰۲ نفر را در سال ۱۳۹۵ در خود جای داده است. این منطقه در شمال غربی اهواز، در امتداد رودخانه کارون واقع شده و شامل ۸ محله با تنوع جمعیتی و مساحتی است. کیانشهر با ۴۴۴ هکتار بزرگ‌ترین و سیدخلف با ۸۸ هکتار کوچک‌ترین محله، کیانپارس غربی پرجمعیت‌ترین (۲۸۳۰۵ نفر) و پدافند هوایی کم‌جمعیت‌ترین (۱۱۴۴ نفر) از محلات این منطقه هستند. این منطقه از جهات مختلفی در میان مناطق هشتگانه اهواز حائز اهمیت است، قرارگیری در کنار رودخانه کارون، نزدیکی به راه‌آهن و جاده ترانزیتی اهواز به مرکز کشور، برخورداری از اراضی فراوان به‌منظور توسعه هرچه بیشتر، استقرار ادارات دولتی، سطح بالای زندگی، ورودی شهر اهواز از مسیر شمال غربی از جمله ویژگی‌های منحصربه‌فرد این منطقه است. این عوامل همراه با زمین‌های قابل توسعه، آن را به یکی از مهم‌ترین مناطق اهواز تبدیل کرده‌اند (شکل ۳).

شکل ۳. نقشه موقعیت جغرافیایی منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز

یافته‌های پژوهش

واکاوی علل مدیریت تعارض در محدوده پیراشهری

پس از بررسی اسناد، مدارک و تحلیل نظرات خبرگان، ۴۱ علت کلان مؤثر بر مدیریت تعارض در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز با تأکید بر سیاست‌گذاری باز شناسایی شد. این علل در پنج بُعد کلان - نهادی و حکمرانی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، محیطی و کالبدی، و حقوقی و نهادی - به تفکیک ارائه شده است که هر بُعد نشان‌دهنده زوایای مختلف مسئله می‌باشد؛ که در جدول ۴ ارائه شده است:

جدول ۴. علل کلان مؤثر بر مدیریت تعارض در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز

بُعد کلان	علت شناسایی شده
حکمرانی و سیاست‌گذاری	۱. ضعف در شفافیت اداری و اطلاعاتی، ۲. ناکارآمدی قوانین و مقررات شهری در مدیریت تعارض منافع، ۳. ضعف نظارت بر فرایندهای تصمیم‌گیری شهری، ۴. تعارض منافع بین نهادهای دولتی و شهرداری، ۵. عدم انسجام بین سیاست‌های ملی و شهری، ۶. ضعف در تعامل بین‌بخشی میان نهادهای مختلف مدیریتی، ۷. عدم استفاده از روش‌های مشارکتی در سیاست‌گذاری باز، ۸. عدم تعریف روشن از مسئولیت‌ها و وظایف سازمان‌های شهری،
اقتصادی	۹. عدم شفافیت در نحوه تأمین مالی پروژه‌های شهری، ۱۰. اولویت یافتن منافع اقتصادی بر عدالت اجتماعی، ۱۱. عدم تناسب بین درآمدها و هزینه‌های شهرداری، ۱۲. وابستگی زیاد به درآمدهای ناپایدار مانند فروش تراکم، ۱۳. توزیع نامتوازن منابع مالی در مناطق شهری، ۱۴. نبود نظام کارآمد برای مقابله با فساد مالی در پروژه‌های شهری، ۱۵. ضعف در کنترل هزینه‌ها و تخصیص منابع مالی شهری، ۱۶. مشکلات در جذب سرمایه از بخش خصوصی در پروژه‌های زیرساختی
اجتماعی و فرهنگی	۱۷. پایین بودن سطح آگاهی عمومی نسبت به حقوق شهروندی، ۱۸. ضعف فرهنگ مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری، ۱۹. گسترش پدیده نابرابری اجتماعی و اقتصادی، ۲۰. نبود برنامه‌های آموزشی برای ارتقای شفافیت و پاسخگویی، ۲۱. تأثیر نفوذ گروه‌های ذی‌نفوذ در تصمیمات شهری، ۲۲. ضعف مکانیزم‌های نظارتی مبتنی بر شهروند - محور، ۲۳. کاهش اعتماد عمومی به مدیریت شهری به دلیل فساد و ناکارآمدی، ۲۴. عدم نهادینه شدن فرهنگ شفافیت و پاسخگویی در جامعه

محیطی و کالبدی	۲۵. رشد بی‌رویه و نامتوازن سکونتگاه‌های غیررسمی، ۲۶. تخریب منابع طبیعی و اکوسیستم‌های شهری، ۲۷. کمبود فضاهای عمومی به‌عنوان عرصه‌های گفت‌وگوی اجتماعی، ۲۸. ضعف در مدیریت اراضی شهری و حاشیه‌نشینی، ۲۹. تأثیر مداخلات غیرعلمی در برنامه‌ریزی شهری، ۳۰. ناکارآمدی ضوابط و استانداردهای شهری در کاهش تعارضات کالبدی، ۳۱. گسترش ساخت‌وسازهای غیرمجاز در مناطق شهری، ۳۲. افزایش آلودگی‌های محیطی ناشی از فعالیت‌های صنعتی، ۳۳. عدم بهره‌برداری بهینه از فضاهای سبز شهری
حقوقی و نهادی	۳۴. خلأهای قانونی در مدیریت تعارض منافع شهری، ۳۵. عدم اجرای قوانین مربوط به مقابله با زمین‌خواری و تصرف غیرقانونی اراضی، ۳۶. تعارضات حقوقی ناشی از ابهام در مالکیت زمین‌های منطقه، ۳۷. نبود یک چارچوب قانونی مشخص برای حمایت از سیاست‌گذاری باز، ۳۸. ضعف در اجرای قوانین مرتبط با شفافیت در تصمیمات شهری، ۳۹. عدم وجود نظام کارآمد برای رسیدگی به شکایات شهروندان در تعارضات شهری، ۴۰. عدم هماهنگی میان نهادهای امنیتی و مدیریت شهری برای پیشگیری از تنش‌ها، ۴۱. کمبود بسترهای حقوقی برای افزایش نقش مشارکتی شهروندان در فرایندهای سیاست‌گذاری شهری.

در این پژوهش از روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها (CLA) به‌منظور واکاوی عمیق علل مدیریت تعارض در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز با تأکید بر سیاست‌گذاری باز استفاده شده است. این رویکرد به ما اجازه می‌دهد تا از سطح سطحی (مسائل آشکار) تا عمیق‌ترین ریشه‌ها و باورهای ناخودآگاه (اسطوره/استعاره) مسئله را بررسی کنیم و بدین‌وسیله ابعاد مختلف آن را به‌طور جامع تحلیل نماییم. در ادامه، لایه‌های تحلیل به تفکیک علل کلان شناسایی شده، شامل چهار سطح اصلی (لیتانی، نظام‌های علی، گفتمان/جهان‌بینی و اسطوره/استعاره) ارائه شده‌اند (جدول ۵).

جدول ۵. دسته‌بندی علل بر اساس لایه‌های چهارگانه

بُعد کلان	سطح لیتانی (مسائل آشکار)	نظام‌های علی (علل ساختاری)	گفتمان/جهان‌بینی (چارچوب‌های فکری)	اسطوره/استعاره (روایت‌های ناخودآگاه)
حکمرانی و نهادی	-ضعف در شفافیت اداری و اطلاعاتی -نارضایتی عمومی از تصمیم‌گیری‌های شهری -تعارض منافع میان نهادهای دولتی و شهرداری -نبود استقلال کافی شهرداری -شکایات عمومی از عدم پاسخگویی	-ناکارآمدی قوانین و مقررات شهری -عدم انسجام سیاست‌های ملی و شهری -ضعف در تعاملات بین‌بخشی میان نهادهای مختلف -نبود چارچوب‌های مشارکتی در سیاست‌گذاری -نقص در ساختار نظارتی قضایی	-دیدگاه نخبه‌گرایانه در تصمیم‌گیری -تمرکزگرایی در سیاست‌گذاری -ارزیابی سنتی از نقش مدیران -عدم ارزش‌گذاری بر مشارکت مردمی -گفتمان "قدرت متمرکز"	-استعاره «دولت = پدرسالار»: شهروندان به‌عنوان فرزندان ناتوان. -اسطوره «سیاست‌گذاری تنها کار نخبگان است».
اقتصادی و مالی	-عدم شفافیت در تأمین مالی پروژه‌های شهری -اختلافات مالی و نارضایتی عمومی از بودجه‌بندی -نمایش علنی ناکارآمدی هزینه‌ها -نقد عملکرد مالی شهرداری -مشکلات جمع‌آوری منابع مالی	توزیع نامتوازن منابع مالی وابستگی به درآمدهای ناپایدار (مثلاً فروش تراکم) فساد مالی ساختاری عدم کنترل مؤثر هزینه‌ها ضعف در تخصیص بودجه‌های عادلانه	-دیدگاه اقتصادمحور بدون عدالت اجتماعی -تمرکز بر منافع اقتصادی به‌عنوان معیار اصلی رشد -غفلت از عدالت توزیعی در سیاست‌های مالی -گفتمان «سرمایه به‌عنوان سرمایه	-اسطوره «پول = راه‌حل نهایی»: نادیده گرفتن ریشه‌های ساختاری فقر. -استعاره «اقتصاد شهری = قمارخانه».

		اصلی « -تأکید بر رشد کوتاه‌مدت		
اجتماعی و فرهنگی	-نارضایتی‌های عمومی و اعتراضات مردمی -ضعف در مشارکت و تعاملات اجتماعی -کمبود خدمات فرهنگی و آموزشی -نارضایتی از عدم شنیده شدن نظرات -بحران‌های اجتماعی آشکار	-ضعف در زیرساخت‌های آموزشی و فرهنگی -عدم نهادینه شدن فرهنگ مشارکت در تصمیم‌گیری -نفوذ گروه‌های ذی‌نفوذ در سیاست‌های شهری -نابرابری اجتماعی ساختاری -عدم حمایت قانونی از مشارکت مردمی	-دیدگاه «شهروند بدون قدرت» -نگرش نسبت به بی‌تفاوتی در تعاملات اجتماعی -نادیده گرفتن اهمیت همبستگی -گفتمان عدم ارزش‌گذاری بر عدالت اجتماعی -چارچوب فکری سنتی برخلاف مشارکت	-استعاره «حاشیه‌نشین» = بیگانه: نادیده گرفتن حق سکونت. -اسطوره «فرهنگ محلی» = مانع توسعه.
محیطی و کالبدی	-رشد بی‌رویه و نامتوازن سکونتگاه‌های غیررسمی -افزایش آلودگی محیطی و کاهش کیفیت فضاهای عمومی -مشاهده تخریب منابع طبیعی -نارضایتی عمومی از زیرساخت‌های ناکارآمد -پیامدهای ملموس توسعه نامناسب	-ناکارآمدی مدیریت اراضی و عدم تطبیق استانداردهای زیست‌محیطی -ضعف در اجرای طرح‌های تفصیلی شهری -عدم توازن در کاربری زمین‌ها -عدم هماهنگی بین توسعه شهری و حفاظت محیطی -ضعف سیاست‌های پایداری محیطی	-دیدگاه توسعه بدون توجه به محیط‌زیست -نادیده گرفتن اهمیت حفظ اکوسیستم‌ها -تمرکز بر رشد فیزیکی بدون توجه به کیفیت زندگی -گفتمان توسعه ناپایدار -نگرش "پیشرفت به هر قیمتی"	-استعاره «شهر = ماشین بی‌احساس» -استعاره طبیعت ناپایدار
حقوقی و نهادی	-نارضایتی عمومی از نقص اجرای قوانین -شکایات روزمره از عدم حل تعارضات حقوقی -مسائل آشکار مرتبط با ابهام مالکیت -پیامدهای ناهماهنگی قانونی -ضعف پاسخگویی در شکایات شهری	-خلاف‌های قانونی در مدیریت تعارض منافع -عدم اجرای قوانین مرتبط با شفافیت در تصمیمات شهری -ابهام در مقررات مالکیت زمین -ضعف در نظارت قضایی -عدم هماهنگی بین نهادهای قانونی و اجرایی	-دیدگاه "مدیریت سنتی بدون نوآوری" -گفتمان عدم مشارکت شهروندی در فرایندهای حقوقی -نادیده گرفتن عدالت حقوقی در سیاست‌های شهری -نگرش به قوانین به‌عنوان ابزار کنترل -چارچوب فکری منسوخ در سیستم‌های حقوقی	-اسطوره «قانون‌شکنی» = فرهنگ عمومی: توجیه ناکارآمدی سیستم. -استعاره «نهادهای دیوارهای بلند».

تشریح لایه‌های علی مدیریت تعارض در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز و نقش سیاست‌گذاری باز

بعد حکمرانی و نهادی: در سطح لیتانی، مهم‌ترین مسئله در این بعد ضعف در شفافیت اداری و اطلاعاتی در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز است. این مسئله خود را در قالب تعارض منافع میان نهادهای دولتی و شهرداری، نبود استقلال کافی شهرداری و عدم پاسخگویی نهادهای مسئول نشان می‌دهد. این وضعیت به ایجاد احساس بی‌اعتمادی عمومی، نابرابری در دسترسی به منابع و تشدید اختلافات میان شهروندان و مدیران شهری منجر شده است. به دلیل عدم شفافیت و نبود مکانیزم‌های نظارتی مؤثر، بسیاری از تصمیمات شهری به‌دوراز مشارکت عمومی اتخاذ می‌شوند که

موجب نارضایتی و بروز منازعات میان ساکنان، شهرداری و سایر نهادهای ذی ربط می شود. استعاره مناسب در این سطح، "شهر در تاریکی" است، یعنی شهری که فرایندهای تصمیم گیری آن در پشت درهای بسته انجام می شود و شهروندان مانند کسانی هستند که در فضایی مه آلود و تاریک زندگی می کنند، بدون اینکه بدانند چه تصمیماتی برای آینده آن ها گرفته می شود. این استعاره به خوبی بیانگر عدم شفافیت و نبود دسترسی شهروندان به اطلاعات حیاتی درباره سیاست های شهری است. نقش سیاست گذاری باز در این سطح می تواند به روشن شدن این فضای تاریک کمک کند. شفاف سازی فرایندهای تصمیم گیری، ایجاد دسترسی عمومی به اطلاعات، راه اندازی سامانه های ثبت شکایات و تقویت مکانیزم های نظارتی می تواند به کاهش تعارض منافع و افزایش اعتماد عمومی منجر شود. با تغییر نگرش از "حکمرانی بسته و نخه گرا" به "حکمرانی شفاف و مشارکتی"، امکان مدیریت بهینه تعارضات و افزایش رضایت شهروندان در محدوده پیراشهری منطقه ۲ اهواز فراهم خواهد شد.

بعد اقتصادی: در سطح لیتانی، مهم ترین مسئله عدم شفافیت در تأمین مالی پروژه های شهری منطقه ۲ کلان شهر اهواز است. این مسئله در قالب نمایش علنی ناکارآمدی هزینه ها، نقد عملکرد مالی شهرداری و مشکلات جمع آوری منابع مالی مشاهده می شود. وابستگی به درآمدهای ناپایدار مانند فروش تراکم، توزیع نامتوازن منابع و ضعف در کنترل هزینه ها، باعث بی اعتمادی گسترده مردم نسبت به مدیریت مالی شهر شده است. این وضعیت موجب بروز تعارض منافع میان ساکنان، سرمایه گذاران و مدیران شهری شده و شهروندان، شهرداری را به ناکارآمدی و فساد مالی متهم می کنند. استعاره مناسب در این سطح، "اقتصاد شهری = قمارخانه" است، جایی که سیاست های مالی شهرداری به جای یک برنامه ریزی پایدار، بیشتر به یک بازی پرریسک شباهت دارد که منافع کوتاه مدت بر عدالت توزیعی و توسعه پایدار ارجحیت پیدا کرده اند. در این شرایط، سرمایه گذاری های شهری بیشتر به یک بازی برد - باخت تبدیل شده است که در آن تنها گروه های خاصی سود می برند، در حالی که شهروندان عادی متضرر می شوند. نقش سیاست گذاری باز در این سطح می تواند با شفاف سازی فرایندهای مالی، ایجاد ابزارهای نظارتی عمومی، افزایش مشارکت شهروندان در بودجه ریزی شهری، تقویت سیستم های حسابرسی و حرکت به سمت درآمدهای پایدار، موجب بهبود عدالت مالی و کاهش تعارضات منافع شود. تغییر رویکرد از "رشد اقتصادی صرف" به "اقتصاد شهری عادلانه و پایدار" می تواند به توزیع منصفانه منابع و افزایش اعتماد عمومی در محدوده پیراشهری منطقه ۲ اهواز کمک کند.

بعد اجتماعی - فرهنگی: در سطح لیتانی، مهم ترین در این بعد مسئله ضعف در این بعد مشارکت و تعاملات اجتماعی منطقه ۲ کلان شهر اهواز است. این وضعیت با اعتراضات مردمی، کمبود خدمات فرهنگی و آموزشی، نادیده گرفتن نظرات شهروندان و بحران های اجتماعی آشکار مانند افزایش شکاف های طبقاتی و تنش های اجتماعی همراه است. بی اعتمادی نسبت به مدیران شهری و احساس محرومیت از حقوق فرهنگی و اجتماعی، موجب کاهش انگیزه برای مشارکت در تصمیم گیری های شهری در منطقه ۲ کلان شهر اهواز شده است. عدم وجود ساختارهای مناسب برای شنیده شدن صدای شهروندان، تعارض منافع را تشدید کرده و موجب افزایش فاصله میان ساکنان و نهادهای اجرایی می شود.

استعاره مناسب در این سطح، "حاشیه‌نشین = بیگانه" است، جایی که ساکنان مناطق پیرامونی از دید مدیران شهری، نه به عنوان بخشی از شهر، بلکه به عنوان گروهی غیرضروری و کم‌اهمیت دیده می‌شوند. این نگاه، موجب بی‌توجهی به حقوق فرهنگی، اجتماعی و خدمات عمومی برای این گروه‌ها شده و بحران‌های اجتماعی را تشدید می‌کند. از سوی دیگر، اسطوره "فرهنگ محلی = مانع توسعه" باعث شده که برنامه‌ریزی‌های شهری بدون در نظر گرفتن ارزش‌های فرهنگی جوامع محلی اجرا شود و همبستگی اجتماعی تضعیف گردد.

نقش سیاست‌گذاری باز در این سطح می‌تواند از طریق تقویت فرهنگ مشارکت، ایجاد مکانیزم‌های گفت‌وگوی اجتماعی، گسترش زیرساخت‌های فرهنگی و آموزشی، حمایت از حقوق گروه‌های محروم و شفاف‌سازی فرایندهای تصمیم‌گیری، موجب کاهش تعارضات اجتماعی و افزایش حس تعلق شهروندان به محیط شهری شود. تغییر نگرش از «مردم‌محوری نمادین» به «مشارکت واقعی و مؤثر» می‌تواند پایه‌ای برای کاهش تعارضات و ایجاد عدالت اجتماعی پایدار در محدوده پیراشهری منطقه ۲ اهواز باشد.

بعد محیطی و کالبدی: در سطح لیتانی، مهم‌ترین مسئله در این بعد افزایش رشد بی‌رویه و نامتوازن سکونتگاه‌های غیررسمی در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز است. این مسئله با افزایش آلودگی محیطی، تخریب منابع طبیعی، ناکارآمدی زیرساخت‌های شهری، و کاهش فضاهای عمومی همراه است. توسعه پراکنده و بدون برنامه‌ریزی، منجر به ایجاد مناطق فاقد خدمات شهری مناسب شده و ساکنان محدوده‌های پیراشهری را با مشکلات اساسی در دسترسی به امکانات رفاهی، بهداشت، حمل‌ونقل مواجه کرده است. این وضعیت تعارضات منافع را میان گروه‌های ذی‌نفع، از جمله شهرداری، ساکنان، و سرمایه‌گذاران افزایش داده است، زیرا هر یک دیدگاه متفاوتی نسبت به توسعه و حفاظت محیطی دارند. استعاره مناسب در این سطح، "شهر = ماشین بی‌احساس" است که نشان‌دهنده توسعه‌ای است که تنها بر گسترش فیزیکی و کالبدی شهر متمرکز شده و به نیازهای زیست‌محیطی و اجتماعی توجهی ندارد. این دیدگاه باعث شده که سیاست‌های شهری بدون ملاحظات اکولوژیکی و با نادیده گرفتن حق شهروندان برای دسترسی به محیطی سالم، اجرا شوند. اسطوره "طبیعت ناپایدار" نیز بازتابی از این نگرش است که طبیعت به عنوان عنصری مصرفی تلقی می‌شود که می‌توان آن را فدای رشد اقتصادی و توسعه شهری کرد. نقش سیاست‌گذاری باز در این حوزه می‌تواند از طریق ایجاد سازوکارهای شفاف برای تصمیم‌گیری، اعمال سیاست‌های توسعه پایدار، تدوین برنامه‌های حفاظت از محیط‌زیست شهری، اصلاح مدیریت اراضی، و مشارکت دادن جوامع محلی در تصمیم‌گیری‌های کالبدی و زیست‌محیطی به کاهش تعارضات منافع و بهبود کیفیت محیط شهری کمک کند. تمرکز بر سیاست‌های مشارکتی می‌تواند نگرش رشد بی‌رویه را به سمت توسعه پایدار تغییر دهد و باعث ایجاد تعادل میان توسعه شهری و حفاظت محیط‌زیست در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز شود.

بعد حقوقی و نهادی: در سطح لیتانی، مهم‌ترین مسئله در این بعد مسائل آشکار مرتبط با ابهام مالکیت منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز است. این چالش باعث شده که شکایات مردمی درباره تعارضات حقوقی، عدم شفافیت در تصمیم‌گیری‌های شهری، و ناهماهنگی قانونی افزایش یابد. بسیاری از ساکنان مناطق پیراشهری اهواز به دلیل خلأهای قانونی در نظام مالکیت زمین و عدم اجرای قوانین مرتبط با شفافیت و پاسخگویی، با مشکلات حقوقی

جدی روبه‌رو هستند. این مشکلات در کنار ضعف در نظارت قضایی و فقدان هماهنگی میان نهادهای قانونی و اجرایی، موجب افزایش بی‌اعتمادی عمومی به نظام حقوقی شهری شده است. استعاره مناسب در این سطح، "نهادهای دیوارهای بلند" است که نشان‌دهنده عدم دسترسی شهروندان به فرایندهای قانونی و تصمیم‌گیری‌های شفاف است. این استعاره بیانگر فاصله میان نهادهای حقوقی و شهروندان و همچنین نبود مکانیزم‌هایی برای حل عادلانه تعارضات است. اسطوره "قانون‌شکنی = فرهنگ عمومی" نیز بازتابی از این باور است که ضعف اجرای قوانین و ناکارآمدی نظام نظارتی، به عنوان یک امر طبیعی و پذیرفته‌شده در جامعه در نظر گرفته می‌شود. سیاست‌گذاری باز در این حوزه می‌تواند با تقویت شفافیت قانونی، اصلاح قوانین مرتبط با مالکیت، افزایش نظارت قضایی، و مشارکت دادن شهروندان در فرایندهای حقوقی، به حل تعارضات منافع کمک کند. تدوین سیاست‌هایی برای دسترسی آزاد به اطلاعات، ایجاد پلتفرم‌های شفاف برای رسیدگی به شکایات شهری، و هماهنگی بیشتر میان نهادهای اجرایی و قضایی می‌تواند موجب بهبود حکمرانی حقوقی و افزایش اعتماد عمومی در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز شود.

بحث

یافته‌های تحلیل لایه‌ای علت‌ها (CLA) نشان می‌دهد که هم‌پوشانی ناهماهنگی سیاست‌های ملی و محلی و فقدان شفافیت تصمیم‌گیری، در سطح لیتانی به شکل نارضایتی و گسست اجتماعی بروز یافته و در لایه نظام‌های علی، انسداد ساختاری میان اسناد کلان و فرایندهای اجرایی محلی، مانع جریان طبیعی توسعه می‌شود؛ از منظر گفتمانی، رویکرد نخبه‌محور به عنوان «خط‌مشی بدون بازخورد» تلقی شده و باور به حکمرانی پدرسالارانه در لایه استعاره‌ای، تصویری از رابطه بالا به پایین را نهادینه کرده که حقوق زیستی ساکنان را به حاشیه رانده است. این پارادایم حکمرانی نه تنها ظرفیت پاسخگویی به خواست‌های واقعی شهروندان را تضعیف کرده، بلکه فرصت شکل‌گیری شبکه‌های مشارکتی و جریان آزاد اطلاعات را نیز محدود ساخته است. مقایسه یافته‌ها با مطالعات مشابه در دیگر کلان‌شهرها نشان می‌دهد که در غیاب شفافیت و مشارکت، تعارضات پیراشهری به دامنه‌ای فراگیر تبدیل می‌شوند که مدیریت سنتی را ناکارساز می‌کند. در این چارچوب، ضرورت بازطراحی فرایندهای سیاست‌گذاری به سمت «سیاست‌باز» با بهره‌گیری از پلتفرم‌های دیجیتال و شوراهای محلی برای تقویت تعامل چند ذی‌نفعی و ارتقای انسجام نهادی آشکار می‌گردد.

نتایج این پژوهش با یافته‌های مطالعات داخلی همچون کارهای کاظمیان و همکاران (۱۳۹۶)، سرور و همکاران (۱۴۰۰) و پورشهایی و خاشی (۱۴۰۳) همخوانی‌هایی از نظر تأکید بر اهمیت مشارکت چند ذی‌نفعی، سیاست‌گذاری باز و نقش مؤلفه‌های نهادی در مدیریت یکپارچه مناطق پیرامون شهری دارد. همانطور که در پژوهش‌های داخلی، مدل‌های ساختاری - کارکردی و مشارکتی برای بهبود نظام مدیریتی پیشنهاد شده است، یافته‌های این پژوهش نیز نشان می‌دهد که ناهماهنگی بین سیاست‌های ملی و محلی، نبود شفافیت در تصمیم‌گیری‌ها و عدم مشارکت شهروندان از عوامل اصلی بروز تعارضات در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز است.

از سوی دیگر، نتایج این پژوهش با مطالعات خارجی مانند هاوارد (۲۰۱۳) و آנסاه و چیگبو (۲۰۲۰) نیز همسو است؛ به‌طوری‌که در هر دو گروه مطالعاتی، رشد جمعیت و بهره‌برداری ناپایدار از منابع طبیعی یا حقوق ارضی به عنوان عوامل مؤثر در ایجاد تنش‌ها و تعارضات پیرامون شهری برجسته شده‌اند. با این حال، تفاوت‌هایی نیز مشاهده می‌شود؛ در حالی که مطالعات خارجی بیشتر بر چالش‌های منابع طبیعی و مناقشات حقوق ارضی تأکید دارند، پژوهش حاضر با تمرکز بر تحلیل لایه‌ای علت‌ها، ابعاد فرایندهای تصمیم‌گیری و شفافیت مدیریتی را به عنوان محورهای اصلی تعارضات در مدیریت شهری برجسته کرده است.

نتیجه‌گیری

بررسی علل مدیریت تعارض در مناطق حومه، به‌ویژه از منظر سیاست‌باز، تعامل پیچیده‌ای از پویایی اجتماعی، ساختارهای حکمرانی و استراتژی‌های کاربری اراضی را نشان می‌دهد. تأکید بر سیاست‌باز هدف تقویت فراگیر بودن و دسترسی عادلانه به منابع است که می‌تواند تعارضات ناشی از تفکیک و محرومیت را کاهش دهد. در این مقاله نیز با کاربرست روش تحلیل لایه‌ای علت‌ها (CLA) به واکاوی مدیریت تعارض منافع در محدوده پیراشهری

منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز با تأکید بر نقش سیاست‌گذاری باز پرداخته شد. نتایج این پژوهش نشان داد که تعارضات شهری در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز ناشی از ناهماهنگی میان سیاست‌های ملی و محلی، نبود شفافیت در تصمیم‌گیری‌ها و عدم مشارکت شهروندان در فرایندهای مدیریت شهری است. به بیان دقیق‌تر، این مشکلات در سطح لیتانی به صورت نارضایتی عمومی از سیاست‌های شهری، در سطح نظام‌های علی به صورت عدم انسجام سیاست‌های کلان و محلی، و در سطح گفتگمانی به شکل دیدگاه نخبه‌گرایانه در تصمیم‌گیری‌های شهری نمود پیدا می‌کنند. همچنین، در سطح استعاره‌ای، رویکرد پدرسالارانه در حکمرانی باعث شده که مدیریت شهری به صورت بالابه‌پایین و بدون در نظر گرفتن نیازهای واقعی ساکنین منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز اجرا شود که این موضوع منجر به تشدید تنش‌های اجتماعی و کاهش اعتماد عمومی به سیاست‌های شهری شده است.

از دیدگاه مدیریتی، سیاست‌گذاری باز به عنوان یک راهکار کارآمد می‌تواند در کاهش این تعارضات نقش مؤثری ایفا کند. این رویکرد با تأکید بر مشارکت چند ذی‌نفعی، شفافیت در سیاست‌گذاری و انعطاف‌پذیری در تصمیم‌گیری، زمینه ایجاد یک سیستم شهری پاسخگو و کارآمد را فراهم می‌آورد. راهکارهایی نظیر تشکیل شوراهای محلی، توسعه پلتفرم‌های دیجیتال برای دریافت بازخورد شهروندان و هماهنگی بین نهادهای مختلف می‌تواند به بازسازی ارتباط بین مدیران و ساکنین در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز کمک کند و در نهایت زمینه‌های کاهش تعارضات را فراهم سازد. در نهایت، اجرای صحیح این سیاست‌ها نه تنها امکان مدیریت مؤثر تعارضات پیراشهری را فراهم می‌کند، بلکه می‌تواند منجر به افزایش اعتماد عمومی به حکمرانی شهری و پیشرفت توسعه‌ای عادلانه‌تر و پایدارتر در منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز شود. این دستاوردها از آن جهت اهمیت بیشتری پیدا می‌کنند که در شرایط کنونی، ناهماهنگی‌های موجود و رویکرد پدرسالارانه در تصمیم‌گیری‌های شهری، فرصت‌های تحول و نوآوری مدیریتی را دچار تضعیف کرده‌اند. لذا، توجه ویژه به بهبود فرایندهای تصمیم‌گیری و مشارکت فعال شهروندان از الزامات اساسی برای ایجاد یک نظام مدیریت شهری کارآمد و پاسخگو در این منطقه به شمار می‌رود. باتوجه به نتایج این پژوهش، پیشنهادهای به منظور بهبود مدیریت تعارضات در محدوده پیراشهری منطقه ۲ کلان‌شهر اهواز به شرح زیر ارائه می‌شود:

≠ ایجاد سامانه شفاف‌سازی اطلاعات: ایجاد بسترهای دیجیتال و فیزیکی جهت ارائه اطلاعات به‌روز و شفاف درباره تصمیم‌گیری‌ها، تخصیص منابع و پروژه‌های شهری، به منظور افزایش اعتماد عمومی؛

≠ تقویت هماهنگی بین نهادهای دولتی و شهرداری: تشکیل کمیته‌های هماهنگی مشترک برای همگام‌سازی سیاست‌های ملی و محلی و کاهش تعارض منافع بین نهادهای مختلف؛

≠ اجرای سیاست‌گذاری باز: تدوین و اجرای سیاست‌های مشارکتی که شهروندان و ذینفعان را در فرایندهای تصمیم‌گیری شهری مشارکت دهد؛

≠ ایجاد شوراهای محلی: تأسیس شوراهای محلی که به عنوان پل ارتباطی بین ساکنین و مدیران شهری عمل کنند و امکان دریافت بازخورد مستقیم را فراهم آورند؛

≠ تقویت نظارت بر فرایندهای تصمیم‌گیری: ایجاد سازوکارهای نظارتی مستقل و مستند برای پایش و ارزیابی فرایندهای تصمیم‌گیری و جلوگیری از فساد و سوءاستفاده؛

- ≠ بهبود مدیریت اراضی و زیرساخت‌ها: تدوین نقشه‌های کاربری زمین شفاف و هماهنگ با نیازهای توسعه‌ای و ارائه برنامه‌های جامع برای بهبود زیرساخت‌های شهری؛
- ≠ تقویت فرهنگ مشارکت شهروندی: برگزاری کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی جهت ارتقای آگاهی شهروندان درباره حقوق و مسئولیت‌های خود و نقش آن‌ها در مدیریت شهری؛
- ≠ تدوین نقشه راه اقتصادی و اجتماعی: تنظیم برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی جهت توزیع عادلانه منابع مالی و ایجاد تعادل بین منافع اقتصادی و عدالت اجتماعی؛
- ≠ استفاده از فناوری‌های نوین در برنامه‌ریزی شهری: بهره‌گیری از پلتفرم‌های دیجیتال جهت جمع‌آوری داده‌های شهروندی و تحلیل سریع نظرات و پیشنهادات جهت بهبود مدیریت شهری؛ و
- ≠ ایجاد نهادهای اقدام جمعی: تشویق به ایجاد نهادهای محلی و گروه‌های اجتماعی برای مدیریت مشترک منابع و هماهنگی در حل تعارضات، به‌منظور توسعه رویکردهای جمعی و کارآمد در مدیریت شهری.

حامی مالی

بنا به اظهار نظر نویسنده مسئول، این مقاله حامی مالی نداشته است.

سهم نویسندگان در پژوهش

با توجه اینکه مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری می‌باشد، سهم و نقش نویسنده اول، به‌عنوان دانشجوی رساله، نویسنده دوم به‌عنوان راهنما و نویسنده سوم به‌عنوان استاد مشاور بود.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان از همه افراد، به دلیل مشاوره و راهنمایی علمی و مشارکت آن‌ها در این مقاله تشکر و قدرانی می‌نمایند.

منابع

- افراخته، حسن . (۱۳۹۹). فضاهای پیراشهری: الگوها، عوامل و پسايندها. توسعه فضاهای پیراشهری، ۲(۱)، ۱-۱۸.
- بادینی، حسن و سیاه‌بیدی کرمانشاهی، سعید . (۱۴۰۰). تحلیل مفهوم و مصادیق تعارض منافع در حقوق خصوصی. مجله حقوقی دادگستری، ۸۵(۱۱۶)، ۲۰۹-۲۳۱. doi: 10.22106/jlj.2020.129515.3474
- پورشهابی، وحید و خاشی، اله‌بخش. (۱۴۰۳). شناسایی الگوی مدیریت مناطق پیراشهری با تأکید بر نقش میانجی‌گری مشارکت (مورد مطالعه: خاش). توسعه فضاهای پیراشهری، ۶(۲)، ۵۵-۶۶. doi: 10.22034/jpusd.2024.452474.1305
- جمعه پور، محمود. (۱۳۹۷). نقش حوزه پیراشهری در سامان‌دهی کلان‌شهر تهران با تأکید بر شهرهای جدید. آمایش سیاسی فضا، ۱(۱)، ۳۹-۴۸.
- سرور، رحیم، درویش، بهروز و خلیجی، محمدعلی. (۱۴۰۰). اقتصاد سیاسی و مدیریت یکپارچه حریم منطقه کلان‌شهری تهران، اقتصاد شهری، ۶(۱)، ۲۷-۴۰. doi: 10.2108/ue.2022.134331.1220

- شیروانی ناغانی، مسلم، گیلانی نژاد، فاطمه زهرا، ایجایی، ابراهیم و کولیوند، خلیل. (۱۴۰۳). بررسی و اولویت‌گذاری عوامل کلیدی موفقیت آینده‌نگاری راهبردی در صنایع و سازمان‌های ایران. *آینده‌پژوهی ایران*، ۹(۲)، ۳۴-۶۳. doi: 10.30479/jfs.2024.19276.1499
- کاظمیان شیروان، غلامرضا، ضیائی، محمود، امیری، مقصود و مرادی، حسین (۱۳۹۶). بررسی استقرار خرده‌نظام مدیریت مناطق پیراشهری (مطالعه موردی: منطقه ۲۲ کلان‌شهر تهران). *فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری*. ۵ (۱۸)، ۴۱-۵۶.
- کاظمیان، غلامرضا، ضیایی، محمود، امیری، مقصود و مرادی، حسین. (۱۳۹۷). ارائه الگویی برای مدیریت مناطق پیراشهری کلان‌شهر تهران (مورد مطالعه منطقه ۲۲). *فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)*، ۸(۳۰)، ۳۶۱-۳۸۷.
- گودرزی، مجید. (۱۴۰۳). سنجش تطبیقی وضعیت سرزندگی شهری در محلات منطقه ۲ کلانشهر اهواز. *جغرافیا و روابط انسانی*، ۷(۱)، ۵۹۳-۶۰۸. doi: 10.22034/gahr.2024.462428.2171
- معماری بیرق، بهزاد، طالبیان، مسعود و فاطمی اردستانی، فرشاد. (۱۴۰۱). بررسی مصادیق تعارض منافع در نظام سلامت ایران. *سیاست‌گذاری عمومی*، ۸(۲)، ۶۷-۸۲. doi: 10.22059/jppolicy.2022.87948
- Adler, J. S. (2025). "The American City is Becoming a Menace to State and Nation": Urban Crime in the Age of Jim Crow and Mass Immigration. In *The Routledge History of Crime in America* (pp. 202-214). Routledge.
- Ansah, B. O., & Chigbu, U. E. (2020). The Nexus between Peri-Urban Transformation and Customary Land Rights Disputes: Effects on Peri-Urban Development in Trede, Ghana. *Land*, 9(6), 187. <https://doi.org/10.3390/LAND9060187>
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.
- Briquel, V., & Collicard, J.-J. (2016). Diversity in the rural hinterlands of European cities. In *The City's Hinterland* (pp. 19-40). Routledge.
- Bulger, J. W. (2024). Conflict of Interest. 97-102. <https://doi.org/10.1093/med/9780197772195.003.0013>
- Burton, P., Tiernan, A., Wolski, M., Drennan, L., & Morrissey, L. (2020). Resilient cities, user-driven planning, and Open Data policy. *Open Cities| Open Data: Collaborative Cities in the Information Era*, 383-400.
- Christiawan, P. I., & Nguyen, T. P. L. (2024). Peri-Urbanization in Populous Developing Asian Countries: A Systematic Review. *International Journal of Sustainable Development & Planning*, 19(3).
- Davis, Michael, Stark, Andrew (2001), *Conflict of Interest in the Professions*, Oxford University Press.
- Fung, A. (2006). Varieties of Participation in Complex Governance. *Public Administration Review*, 66(s1), 66-75.
- Howard, K. W. F. (2013). Peri-Urban Conflicts over Groundwater due to Population Growth.
- Javan, F. and Pourgharib, B. (2024). Assessing the Impact of English Language Proficiency in Host Communities on the Sustainability of Rural Tourism (A Case Study of Villages in Gilan Province, Northern Iran). *journal of sustainable rural development*, 8(1), 119-130. doi: 10.22034/jsrd.2024.458005.1187
- Kaltwasser, C. R. (2019). Militant democracy versus populism. *Militant democracy and its critics: Populism, parties, extremism*, 72-91.
- Masduki, & examines trends in attacks against Indonesian journalists and suggests how their safety can be improved. (2017). Assessing Indonesian journalist threats: Cases, actors and motives. *Media Asia*, 44(1), 25-32.
- Meth, P., Goodfellow, T., Todes, A., & Charlton, S. (2021). Conceptualizing african urban peripheries. *International Journal of Urban and Regional Research*, 45(6), 985-1007. <https://doi.org/10.1111/1468-2427.13044>
- Mohamadi, M., Afrakhteh, H. and Javan, F. (2022). Performance Evaluation of the Modern Rural Management based on Good Governance Approach (Case Study: Villages in Central District of Karaj County). *Journal of Research and Rural Planning*, 11(1), 59-79. doi: 10.22067/JRRP.V11I1.2108.1021
- Narain, V., & Ranjan, P. (2023). Belling the cat: Designing collective action institutions for natural resource management in the peri-urban interface. *Urban Studies*. <https://doi.org/10.1177/00420980231211681034/jpusd.2024.452474.1305>
- Nilsson, K., Pauleit, S., Bell, S., Aalbers, C., & Nielsen, T. A. S. (2013). Peri-urban futures: Scenarios and models for land use change in Europe. Springer Science & Business Media.

- Ohana, Y., Lyamouri-Bajja, N., Genneby, N., Markosyan, R., Abukatta, O., Dolejšiová, D., Vidanovic, A., & Wild, N. (2012). T-KiT. Youth transforming conflict.
- Roche, D. G. (2017). Evaluating science's open-data policy. *Science*, 357(6352), 654-654.
- Søndergaard, R. S. (2022). The contested origins of US democracy promotion: the national endowment for democracy and its congressional critics. *International Politics*, 59(2), 187-205.
- Sukanya, R., & Tantia, V. (2023). Urbanization and the Impact on Economic Development (pp. 369–408). Routledge. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-9261-1.ch019>
- Sweeney, J. A. (2023). Not Organic Gardening or Rocket Science: New Metaphors (and a Politics) for Geengineered Imaginaries. *Journal of Futures Studies*, 28(1), 101-113.
- Tang, A. H., & Porter, N. (2023). Defining and Effectively Delineating the Peri-Urban Area: A Synthesis and Analysis from a Literature Review. *Journal of Urban Planning and Development-Asce*, 149(3). <https://doi.org/10.1061/jupddm.upeng-4456>
- Tellis, S. (2024). The definition of conflict of interest: international legal aspect. *Naukovij Visnik Užgorod'skogo Nacional'nogo Universitetu*, 4(85), 340–345. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.50>
- Tomaio, A., & Clemente, M. (2022). Peri-urban Conflicts and Environmental Challenges: A Mediterranean Perspective. <https://doi.org/10.1201/9781003333067>
- Zhu, Z., Wulder, M. A., Roy, D. P., Woodcock, C. E., Hansen, M. C., Radeloff, V. C., ... & Scambos, T. A. (2019). Benefits of the free and open Landsat data policy. *Remote sensing of environment*, 224, 382-385.

References

- Afrakhteh, H. (2020). Urban peripheral spaces: Patterns, factors and consequences. *Preipheral Urban Spaces Development*, 2(1), 1-18. [In Persian].
- Ansah, B. O., & Chigbu, U. E. (2020). The Nexus between Peri-Urban Transformation and Customary Land Rights Disputes: Effects on Peri-Urban Development in Trede, Ghana. *Land*, 9(6), 187. <https://doi.org/10.3390/LAND9060187>
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571. <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>
- Badini, H. and Siahbidi Kermanshahi, S. (2021). Analysis of the concept and examples of conflict of interest in private law. *The Judiciarys Law Journal*, 85(116), 209-231. doi: 10.22106/rlj.2020.129515.3474. [In Persian].
- Briquel, V., & Collicard, J.-J. (2016). Diversity in the rural hinterlands of European cities. In *The City's Hinterland* (pp. 19-40). Routledge.
- Bulger, J. W. (2024). Conflict of Interest. 97–102. <https://doi.org/10.1093/med/9780197772195.003.0013>
- Dahl, R. A. (1989). *Democracy and Its Critics*. Yale University Press.
- Davis, Michael, Stark, Andrew (2001), *Conflict of Interest in the Professions*, Oxford University Press.
- Fung, A. (2006). Varieties of Participation in Complex Governance. *Public Administration Review*, 66(s1), 66-75. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2006.00667.x>
- Goodarzi, M. (2024). The comparative assessing of urban vitality status in neighborhoods Of region 2 Ahvaz metropolis. *Geography and Human Relationships*, 7(1), 593-608. doi: 10.22034/gahr.2024.462428.2171. [In Persian].
- Howard, K. W. F. (2013). Peri-Urban Conflicts over Groundwater due to Population Growth.
- Jomepoor M. Role of Urban Periphery in Organizing Tehran Metropolis with an Emphasis on New Cities. pos 2018; 1 (1):39-48. <http://psp.modares.ac.ir/article-42-26906-en.html>. [In Persian].
- Kazemian Shirvan G, Ziyaei M, Amiri M, Moradi H. (2017). Investigating Micro-System Management Establishment of Peri-Urban Areas (Case Study: Tehran Metropolis- District 22). *IUESA*. 5 (18), 41-56. doi: 10.22034/gahr.2024.462428.2171. [In Persian].
- Kazemian, G. R. , ziaei, M. , Amiri, M. and Moradi, H. (2018). Providing a model for management of the metropolitan areas of Tehran metropolis (Case Study 22). *Geography (Regional Planning)*, 8(30), 361-387. https://www.jgeoqeshm.ir/article_65064.html. [In Persian].
- Khaliji, M., Sarvar, R., & Zarabadi, Z. S. (2018). Analysis on the Types of Fragmentations and their Effectiveness on the Integrated Fulfillment Management of the Capital Suburb. *Journal of Studies Of Human Settlements Planning*, 2(13), 283-303. <http://sanad.iau.ir/fa/Article/1030794> . [In Persian].

- Memari, B. , Talebian, M. and Fatemi Ardestani, F. (2022). Instances of Conflict of Interest in iran's Health system. *Iranian Journal of Public Policy*, 8(2), 67-82. doi: 10.22059/jppolicy.2022.87948. [In Persian].
- Meth, P., Goodfellow, T., Todes, A., & Charlton, S. (2021). Conceptualizing african urban peripheries. *International Journal of Urban and Regional Research*, 45(6), 985–1007. <https://doi.org/10.1111/1468-2427.13044>
- Narain, V., & Ranjan, P. (2023). Belling the cat: Designing collective action institutions for natural resource management in the peri-urban interface. *Urban Studies*. <https://doi.org/10.1177/00420980231211681034/jpusd.2024.452474.1305>
- Nilsson, K., Pauleit, S., Bell, S., Aalbers, C., & Nielsen, T. A. S. (2013). Peri-urban futures: Scenarios and models for land use change in Europe. Springer Science & Business Media. <https://doi.org/10.1007/978-3-642-30529>
- Pourshahabi, V. and Khashi, A. B. (2024). Identifying the Management Model of Urban Peripheral Areas with an Emphasis on the Mediation Role of Participation (Case Study: Khash). *Peripheral Urban Spaces Development*, 6(2), 55-66. doi: 10.22 doi: 10.22034/jpusd.2024.452474.1305. [In Persian].
- Sarvar, R. , Darvish, B. (2021). Political economy and integrated greenbelt management of Tehran metropolitan area. *Urban Economics*, 6(1), 27-40. doi: 10.22108/ue.2022.134331.1220. [In Persian].
- Sukanya, R., & Tania, V. (2023). Urbanization and the Impact on Economic Development (pp. 369–408). Routledge. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-9261-1.ch019>
- Tang, A. H., & Porter, N. (2023). Defining and Effectively Delineating the Peri-Urban Area: A Synthesis and Analysis from a Literature Review. *Journal of Urban Planning and Development-Asce*, 149(3). <https://doi.org/10.1061/jupddm.upeng-4456>
- Tellis, S. (2024). The definition of conflict of interest: international legal aspect. *Naukovij Visnik Užgorods'kogo Nacional'nogo Universitetu*, 4(85), 340–345. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.50>
- Tomao, A., & Clemente, M. (2022). Peri-urban Conflicts and Environmental Challenges: A Mediterranean Perspective. <https://doi.org/10.1201/9781003333067>